

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Регулювання та контроль за емісією і обігом цінних паперів та похідних (деривативів)

Здійснюючи державне регулювання ринку цінних паперів, Комісія відповідно до покладених на неї завдань встановлює вимоги щодо випуску (емісії) і обігу цінних паперів та їх похідних, а також порядок реєстрації випуску цінних паперів, безпосередньо здійснюючи реєстрацію випуску цінних паперів.

Тож з метою встановлення чітких вимог та єдиного порядку заміни свідоцтв про реєстрацію випуску цінних паперів, що спрямовано спростити проведення одночасної заміни свідоцтва у зв'язку зі зміною найменування емітента і зміною форми існування акцій, Комісія прийняла рішення від 30.08.2011 №1180 «Про затвердження Порядку заміни свідоцтва (свідоцтв) про реєстрацію випуску (випусків) емісійних цінних паперів у зв'язку зі зміною найменування емітента та/або зміною форми існування акцій», що було зареєстроване у Міністерстві юстиції України 07.11.2011 за №1275/20013. Також, маючи на меті врегулювання питання щодо реєстрації випуску акцій, Комісією було прийнято рішення від 13.09.2011 №1308 «Про внесення змін до Положення про порядок реєстрації випуску акцій під час реорганізації товариств», яке пройшло процедуру державної реєстрації 20.09.2011 за №1107/19845. Окрім того, на виконання завдання із удосконалення вимог до процедури збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства, у тому числі здійснення емісії акцій, регулятор прийняв рішення від 30.08.2011 №1181 «Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства», яке було зареєстроване у Міністерстві юстиції України 16.11.2011 за №1308/20046.

Регулювання та контроль за професійною діяльністю на фондовому ринку

Система фондового ринку представлена значною кількістю професійних учасників фондового ринку. Так, станом на 31.12.2011, кількість ліцензій, які видано Комісією професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1 679; ці дані дещо менші показника 2010 року (1 807 ліцензій) у зв'язку з приведенням діяльності профучасників до вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення вимог до статутного капіталу професійних учасників фондового ринку», прийнятому у 2010 році. У той же час, можна стверджувати, що дещо меншою стає кількість реєстраторів як профучасників фондового ринку у зв'язку з проведенням процедури дематеріалізації, тобто переведення цінних паперів із документарної форми існування у бездокументарну. Таким чином, станом на 31.12.2011 кількість професійних учасників ринку цінних паперів становила 1 253 (з урахуванням суміщення певних видів професійної діяльності) (див. **таблиця 34**).

У 2011 році загальна кількість виданих ліцензій на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку становила 433 ліцензій, що на 279 ліцензій (на 39,18 %) менше показника 2010 року (712 ліцензій). Кількість переоформлених у 2011 році ліцензій, насамперед, у зв'язку зі зміною найменування ліцензіатів, становить 376, що на 145 ліцензій менше ніж, у 2010 році (521 ліцензія). А надходження до Державного бюджету України у вигляді плати за видачу ліцензій Комісією у 2011 році склали 1,097 млн грн, за переоформлення ліцензій – 76,5 тис грн.

**Динаміка кількості виданих ліцензій
за видами професійної діяльності на фондовому ринку**

Вид професійної діяльності на фондовому ринку	Кількість професійних учасників фондового ринку					
	Станом на 31.12.2006	Станом на 31.12.2007	Станом на 31.12.2008	Станом на 31.12.2009	Станом на 31.12.2010	Станом на 31.12.2011
Торгівля цінними паперами	805	779	815	737	763	733
Депозитарна діяльність зберігачів цінних паперів	180	214	256	297	372	384
Діяльність з ведення реєстрів власників цінних паперів	354	372	380	367	297	188
Діяльність з управління активами	224	326	411	389	361	360
Депозитарна діяльність депозитаріїв цінних паперів	2	2	2	3	2	2
Розрахунково-клірингова діяльність	1	1	2	3	2	2
Організація торгівлі	10	9	11	10	10	10
Усього	1576	1703	1877	1806	1807	1679

Тим часом, у 2011 році було анульовано 346 ліцензій. Цей показник зменшився у порівнянні з 2010 роком (455 ліцензій) майже на 24 %, що свідчить про підвищення дисциплінованості професійних учасників ринку.

Маючи на меті удосконалення вимог до професійних учасників фондового ринку, регулятор прийняв рішення, датоване 08.11.2011 та зареєстроване за номером 1610 «Про затвердження Змін до Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку, переоформлення ліцензії, видачі дублікату та копії ліцензії». Воно було зареєстроване Міністерством юстиції України 29.11.2011 за №1371/20109.

Підготовка фахівців з питань фондового ринку

Окрім тісної щоденної роботи з учасниками ринку, Комісія координує роботу з підготовки фахівців з питань фондового ринку, встановлюючи кваліфікаційні вимоги щодо осіб, які здійснюють професійну діяльність з цінними паперами, та проводячи сертифікацію фахівців шляхом видачі сертифікатів на право здійснення професійної діяльності з цінними паперами в Україні на підприємствах, які, до того ж, мають відповідну ліцензію регулятора, а також анулювання таких сертифікатів. Так, на базі Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету – навчально-методичному центрі Комісії, створено постійно діючу навчально-методичну Раду з питань координації роботи з видання методичних посібників та підручників з питань фондового ринку та корпоративного управління, до складу якої увійшли представники Комісії та навчальних закладів, з якими регулятором укладено договори про співробітництво щодо навчання та атестації фахівців з питань фондового ринку. Таким чином, в Україні з 1996 року запроваджена система професійної підготовки фахівців з питань фондового ринку та нагляду за змінами у відомостях стосовно їх трудової діяльності. Вона включає в себе навчання, складання кваліфікаційного іспиту та отримання сертифіката.